

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про концесії

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, N 41, ст.372)

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами

N 2921-III ([2921-14](#)) від 10.01.2002, ВВР, 2002, N 16, ст.114
N 209-IV ([209-15](#)) від 24.10.2002, ВВР, 2002, N 48, ст.362
N 762-IV ([762-15](#)) від 15.05.2003, ВВР, 2003, N 30, ст.247
N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004, ВВР, 2004, N 19, ст.254
N 2599-IV ([2599-15](#)) від 31.05.2005, ВВР, 2005, N 26, ст.349
N 2857-IV ([2857-15](#)) від 08.09.2005, ВВР, 2005, N 51, ст.554
N 891-VI ([891-17](#)) від 15.01.2009, ВВР, 2009, N 25, ст.312
N 1023-VI ([1023-17](#)) від 19.02.2009, ВВР, 2009, N 27, ст.351
N 1444-VI ([1444-17](#)) від 04.06.2009, ВВР, 2009, N 42, ст.634
N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010, ВВР, 2010, N 40, ст.524
N 2624-VI ([2624-17](#)) від 21.10.2010, ВВР, 2011, N 11, ст.71
N 2880-VI ([2880-17](#)) від 23.12.2010, ВВР, 2011, N 30, ст.275
N 3687-VI ([3687-17](#)) від 08.07.2011, ВВР, 2012, N 18, ст.157
N 4650-VI ([4650-17](#)) від 12.04.2012, ВВР, 2013, N 8, ст.66
N 640-VII ([640-18](#)) від 10.10.2013, ВВР, 2014, N 22, ст.771 }

Цей Закон визначає поняття та правові засади регулювання відносин концесії державного та комунального майна, а також умови і порядок її здійснення з метою підвищення ефективності використання державного і комунального майна і забезпечення потреб громадян України у товарах (роботах, послугах).

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

Для цілей цього Закону терміни вживаються у такому значенні:

концесія - надання з метою задоволення громадських потреб уповноваженим органом виконавчої влади чи органом місцевого самоврядування на підставі концесійного договору на платній та строковій основі юридичній або фізичній особі (суб'єкту підприємницької діяльності) права на створення (будівництво) та (або) управління (експлуатацію) об'єкта концесії (строкове володіння), за умови взяття суб'єктом підприємницької діяльності (концесіонером) на себе зобов'язань по створенню (будівництву) та (або) управлінню (експлуатації) об'єктом концесії, майнової відповідальності та можливого підприємницького ризику;

договір концесії (концесійний договір) - договір, відповідно до якого уповноважений орган виконавчої влади чи орган місцевого самоврядування (концесіодавець) надає на платній та строковій основі суб'єкту підприємницької діяльності (концесіонеру) право створити (побудувати) об'єкт концесії чи суттєво його поліпшити та (або) здійснювати його управління (експлуатацію) відповідно до цього Закону з метою задоволення громадських потреб;

концесіонер - суб'єкт підприємницької діяльності, який відповідно до цього Закону на підставі договору отримав концесію. На стороні концесіонера можуть виступати декілька осіб; { Абзац четвертий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

концесіодавець - орган виконавчої влади або відповідний орган місцевого самоврядування, уповноважений відповідно Кабінетом

Міністрів України чи органами місцевого самоврядування на укладення концесійного договору;

претендент - фізична або юридична особа (суб'єкт підприємницької діяльності), резидент або нерезидент, який подав заявку на участь у концесійному конкурсі;

концесійні платежі - плата, обумовлена у концесійному договорі, яку вносить концесіонер за право створення (будівництва) та (або) управління (експлуатації) об'єктів, що надаються в концесію;

концесійний конкурс - процедура, встановлена цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, згідно з якою певний претендент визнається переможцем у концесійному конкурсі.

Стаття 2. Принципи концесійної діяльності

Основними принципами діяльності, пов'язаної з наданням та отриманням концесії (далі - концесійної діяльності), є:

законність здійснення концесійної діяльності;

державне регулювання концесійної діяльності та контроль за її здійсненням;

здійснення концесійної діяльності на підставі концесійного договору;

вибір концесіонерів переважно на конкурсній основі;

врахування особливостей надання об'єкта у концесію в окремих сферах господарської діяльності;

комплексне використання об'єкта концесії;

взаємовигода сторін у концесійному договорі;

державні гарантії капіталовкладень концесіонера;

оплатне використання об'єкта концесії;

забезпечення законних прав та інтересів споживачів товарів (робіт, послуг), що надаються концесіонером;

стабільність умов концесійних договорів;

розподіл ризиків між сторонами концесійного договору;

участь держави, органів місцевого самоврядування у частковому фінансуванні об'єктів концесії, які мають соціальне значення.

Стаття 3. Об'єкти, які можуть надаватися у концесію

1. Об'єкти, які можуть надаватися у концесію, визначаються відповідно до цього Закону.

2. У концесію можуть надаватися об'єкти права державної чи комунальної власності, які використовуються для здійснення діяльності у таких сферах господарської діяльності (крім видів підприємницької діяльності, які відповідно до законодавства можуть здійснюватися виключно державними підприємствами і об'єднаннями):

водопостачання та водовідведення у порядку, визначеному Законом України "Про особливості передачі в оренду чи концесію

об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності" ([2624-17](#)), забезпечення функціонування зрошувальних і осушувальних систем; { Абзац другий частини другої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законами N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010, N 2624-VI ([2624-17](#)) від 21.10.2010; в редакції Закону N 640-VII ([640-18](#)) від 10.10.2013 }

надання послуг міським громадським транспортом;

збирання та утилізація сміття, оброблення відходів; { Абзац четвертий частини другої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

пошук, розвідка родовищ корисних копалин і їх видобування, видобування кам'яного вугілля, лігніту (бурого вугілля), його переробка у порядку, визначеному Законом України "Про особливості оренди чи концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності" ([3687-17](#)); { Абзац п'ятий частини другої статті 3 в редакції Закону N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010; із змінами, внесеними згідно із Законом N 3687-VI ([3687-17](#)) від 08.07.2011 }

будівництво (комплекс дорожньо-будівельних робіт, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, капітальним ремонтом) та/або експлуатація автомобільних доріг, об'єктів дорожнього господарства, інших дорожніх споруд; { Абзац шостий частини другої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом N 891-VI ([891-17](#)) від 15.01.2009 }

будівництво та/або експлуатація залізниць, аеропортів, злітно-посадкових смуг на аеродромах, мостів, шляхових естакад, тунелів, інших шляхів сполучення, метрополітенів, морських і річкових портів та їх інфраструктури; { Абзац сьомий частини другої статті 3 в редакції Закону N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

машинобудування; { Абзац восьмий частини другої статті 3 в редакції Закону N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

охорона здоров'я; { Абзац дев'ятий частини другої статті 3 в редакції Закону N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

{ Абзац десятий частини другої статті 3 виключено на підставі Закону N 2599-IV ([2599-15](#)) від 31.05.2005 }

надання телекомунікаційних послуг, у тому числі з використанням телемереж; { Абзац одинадцятий частини другої статті 3 в редакції Закону N 2599-IV ([2599-15](#)) від 31.05.2005 }

надання поштових послуг;

теплопостачання у порядку, визначеному Законом України "Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності" ([2624-17](#)), та розподіл і постачання природного газу; { Абзац тринадцятий частини другої статті 3 в редакції Закону N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010; із змінами, внесеними згідно із Законом N 2624-VI ([2624-17](#)) від 21.10.2010; в редакції Закону N 640-VII ([640-18](#)) від 10.10.2013 }

виробництво та (або) транспортування електроенергії;

громадське харчування;

будівництво жилих будинків;

надання послуг у житлово-експлуатаційній сфері;

використання об'єктів соціально-культурного призначення (за винятком тих, що розташовані у рекреаційних зонах); (Абзац вісімнадцятий частини другої статті 3 в редакції Закону N 2857-IV ([2857-15](#)) від 08.09.2005)

створення комунальних служб паркування автомобілів;

надання ритуальних послуг;

будівництво та експлуатація готелів, туристичних комплексів, кемпінгів та інших відповідних об'єктів туристичної індустрії; (Частину другу статті 3 доповнено абзацом згідно із Законом N 209-IV ([209-15](#)) від 24.10.2002)

будівництво, реконструкція та експлуатація внутрішньо-господарських меліоративних систем та окремих об'єктів їх інженерної інфраструктури. { Частину другу статті 3 доповнено абзацом двадцять другим згідно із Законом N 1444-VI ([1444-17](#)) від 04.06.2009 }

3. Виключно на пленарних засіданнях відповідні місцеві ради можуть прийняти рішення щодо додаткового переліку сфер господарської діяльності, для здійснення діяльності у яких об'єкти права комунальної власності можуть надаватися у концесію.

4. Об'єктами права державної чи комунальної власності, які надаються у концесію, є:

майно підприємств, їхніх структурних підрозділів, що є цілісними майновими комплексами або системою цілісних майнових комплексів, яке використовується для забезпечення завершеного циклу виробництва продукції (робіт, послуг) у сферах діяльності, що визначені частинами другою і третьою цієї статті; { Абзац другий частини четвертої статті 3 в редакції Закону N 640-VII ([640-18](#)) від 10.10.2013 }

об'єкти незавершеного будівництва та законсервовані об'єкти, які можуть бути добудовані з метою їх використання для надання послуг по задоволенню громадських потреб у сферах діяльності, що визначені частинами другою та третьою цієї статті;

спеціально збудовані об'єкти відповідно до умов концесійного договору для задоволення громадських потреб у сферах діяльності, що визначені частинами другою та третьою цієї статті.

Концесія може надаватися на окремі види підприємницької діяльності у сферах господарської діяльності, визначених частинами другою та третьою цієї статті.

5. Під майном підприємств, які є цілісними майновими комплексами або системою цілісних майнових комплексів, що надається у концесію, треба розуміти майно (основні засоби, у тому числі незавершене будівництво, нематеріальні активи), що забезпечує вироблення (створення) відповідної продукції (послуг) у сферах діяльності, визначених частинами другою і третьою цієї статті.

Інші необоротні матеріальні активи, оборотні матеріальні активи, кошти, цінні папери та майно, що не відповідають вимогам,

визначеним в абзаці першому цієї частини, а також майнові права та зобов'язання, які належать балансоутримувачу майна, що надається у концесію, не є об'єктами концесії.

Необоротні матеріальні активи, оборотні матеріальні активи можуть бути викуплені концесіонером на умовах, встановлених умовами договору. Дебіторська та кредиторська заборгованість, грошові кошти та цінні папери можуть бути передані концесіонеру на умовах, встановлених договором.

Умови та порядок передачі концесіонеру оборотних матеріальних активів, кредиторської та дебіторської заборгованості, грошових коштів та цінних паперів можуть бути включені до умов проведення концесійного конкурсу.

У концесіонера не виникає загального правонаступництва згідно з правами та зобов'язаннями підприємства, цілісний майновий комплекс якого надається у концесію. Умови та порядок передачі концесіонеру прав та обов'язків підприємства, цілісний майновий комплекс якого надається у концесію, можуть бути встановлені умовами концесійного конкурсу.

У разі якщо всі активи та зобов'язання підприємства, цілісний майновий комплекс якого надається у концесію, передано на баланс концесіонеру, таке підприємство підлягає припиненню шляхом ліквідації.

Майно, що входить до складу цілісного майнового комплексу, який надано у концесію, включається до балансу концесіонера із зазначенням, що таке майно перебуває у концесії.

{ Стаття 3 доповнено новою частиною згідно із Законом N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

6. У разі розташування об'єкта концесії на земельній ділянці державної або комунальної власності, повноваження щодо розпорядження якою здійснює концесіодавець, така земельна ділянка надається в оренду концесіонеру разом з об'єктом концесії на строк дії концесійного договору відповідно до Земельного кодексу України ([2768-14](#)) та Закону України "Про оренду землі" ([161-14](#)). Право власності на відповідну земельну ділянку здійснюється концесіодавцем відповідно до закону.

{ Частина статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004; в редакції Закону N 2880-VI ([2880-17](#)) від 23.12.2010 }

7. Об'єкти права державної чи комунальної власності, надані у концесію, не підлягають приватизації протягом дії концесійного договору без згоди концесіонера.

{ Частина сьома статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4650-VI ([4650-17](#)) від 12.04.2012 }

8. У разі прийняття після закінчення строку дії концесійного договору рішення про приватизацію майна об'єкта, що надавався у концесію, у колишнього концесіонера виникає право на викуп цього майна згідно з визначеними умовами приватизації, якщо ним у зв'язку з виконанням умов концесійного договору створено (побудовано) це майно або здійснено його поліпшення вартістю не менш як 25 відсотків вартості майна на момент приватизації.

{ Стаття 3 доповнено частиною згідно із Законом N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004 }

Стаття 4. Обмеження концесійної діяльності

Передача концесіонером своїх майнових прав, що впливають з концесійного договору чи об'єктів концесії, повністю або частково

третім особам можлива тільки за умови надання на це згоди концесієдавця, якщо інше не встановлено спеціальним законом про концесійну діяльність в окремих сферах господарської діяльності.

Стаття 5. Правові засади концесійної діяльності

1. Відносини щодо надання в концесію об'єктів права державної чи комунальної власності регулюються концесійним договором, цим Законом та іншими нормативно-правовими актами України.

2. Спеціальними законами можуть визначатися особливості здійснення концесійної діяльності в окремих сферах господарської діяльності.

3. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародного договору.

Розділ II

ПРОВЕДЕННЯ КОНЦЕСІЙНОГО КОНКУРСУ

Стаття 6. Порядок прийняття рішення про надання концесії

1. Пропозиції щодо переліку конкретних об'єктів права державної власності, які можуть надаватися в концесію, вносяться відповідними центральними органами виконавчої влади. Затвердження пооб'єктного переліку ([2293-99-п](#)) здійснюється Кабінетом Міністрів України.

2. Затвердження переліку об'єктів права комунальної власності, які можуть надаватися в концесію, здійснюється виключно на пленарних засіданнях відповідних рад.

3. Рішення про надання концесії на об'єкт права державної власності за результатами концесійного конкурсу приймає Кабінет Міністрів України або уповноважений ним орган виконавчої влади.

4. Рішення про надання концесії на об'єкт права комунальної власності за результатами концесійного конкурсу приймає уповноважений орган місцевого самоврядування.

5. Концесія на об'єкти права державної власності надається з урахуванням загальнодержавних інтересів і максимального забезпечення інтересів споживачів товарів (робіт, послуг).

6. Концесія на об'єкти права комунальної власності надається з урахуванням інтересів регіону, територіальної громади в забезпеченні споживачів товарами (роботами, послугами), які проживають на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

7. У разі, коли після оголошення концесійного конкурсу на участь у зазначеному конкурсі подав заявку лише один претендент, концесійний договір може бути укладений уповноваженим органом з цим претендентом шляхом погодження з ним істотних умов договору.

Стаття 7. Основні засади проведення концесійного конкурсу

1. Організація і проведення концесійного конкурсу здійснюється концесієдавцем.

2. Концесієдавець:

затверджує умови концесійного конкурсу;

утворює конкурсну комісію, затверджує її склад та порядок роботи;

готує конкурсну документацію;

оголошує концесійний конкурс;

визначає розмір реєстраційного внеску;

письмово підтверджує надходження заявок на участь у концесійному конкурсі;

забезпечує претендентів необхідною інформацією (документами) для підготовки пропозицій для участі у концесійному конкурсі;

приймає рішення про допущення (недопущення) претендентів до участі у концесійному конкурсі з обґрунтуванням причини відмови;

повідомляє претендентів про допущення (недопущення) до участі у концесійному конкурсі;

виступає замовником, здійснює діяльність, пов'язану з погодженням та затвердженням проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок, іншої документації із землеустрою, що розробляються з метою надання земельної ділянки в оренду концесіонеру для здійснення концесійної діяльності. { Частина другу статті 7 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

Концесієдавець зобов'язаний погодити умови концесійного конкурсу щодо об'єктів права державної чи комунальної власності, що використовуються для здійснення діяльності з централізованого водо-, теплопостачання та водовідведення, з центральним органом виконавчої влади, який здійснює державне регулювання у відповідній сфері, до затвердження умов такого конкурсу. { Частина другу статті 7 доповнено абзацом згідно із Законом N 1023-VI ([1023-17](#)) від 19.02.2009 }

Підставою для недопущення претендента до участі у концесійному конкурсі може бути неподання у заявці на участь у конкурсі необхідної інформації, подання її у неповному обсязі або подання неправдивої інформації.

3. Для реєстрації претендентів як учасників концесійного конкурсу ними сплачується реєстраційний внесок у розмірі від одного до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо інше не встановлено спеціальним законом про концесійну діяльність в окремих сферах господарської діяльності. Реєстраційний внесок сплачується шляхом безготівкового перерахування на поточний рахунок концесієдавця. Зазначені кошти використовуються на підготовку процедури концесійного конкурсу і поверненню не підлягають.

{ Частина третя статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законами N 2921-III ([2921-14](#)) від 10.01.2002, N 891-VI ([891-17](#)) від 15.01.2009 }

4. Заявки, документи та матеріали, подані претендентами, розглядаються протягом сорока п'яти днів з останнього дня подачі заявки. (Абзац перший частини четвертої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004)

Під час розгляду заявок, документів і матеріалів претенденти мають право вносити зміни до пропозицій про виконання умов

концесійного конкурсу з метою їх вдосконалення або зняти свою заявку з розгляду. Зміни пропозицій про виконання умов концесійного конкурсу вносяться не пізніше як за десять днів до закінчення строку розгляду заявок. (Абзац другий частини четвертої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004)

5. Заявка на участь у концесійному конкурсі, отримана концесієдавцем після закінчення строку подачі, не розглядається і повертається претенденту за його рахунок.

6. Конкурсна комісія розглядає подані претендентами, які допущені до участі у концесійному конкурсі, заявки, документи та матеріали з пропозиціями щодо умов концесії, визначає їх відповідність умовам конкурсу, готує висновки щодо визначення кращих умов здійснення концесії, запропонованих учасниками конкурсу.

7. Переможцем концесійного конкурсу визнається претендент, який запропонував кращі умови здійснення концесії, відповідно до умов концесійного конкурсу.

8. На підставі висновків конкурсної комісії концесієдавець приймає рішення про переможця концесійного конкурсу.

9. Повідомлення про визначення переможця концесійного конкурсу має бути надіслано переможцю конкурсу не пізніше п'яти днів з дня прийняття рішення.

10. З переможцем концесійного конкурсу укладається концесійний договір після погодження всіх його умов.

11. Порядок створення конкурсної комісії та проведення концесійного конкурсу визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 8. Оголошення концесійного конкурсу та його результатів
{ Назва статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

1. Інформація про оголошення концесійного конкурсу щодо надання нових концесій чи поновлення концесій, строк дії яких закінчився, публікується в газетах "Урядовий кур'єр" та "Голос України" або у відповідному друкованому виданні органу місцевого самоврядування.

2. Інформація про оголошення концесійного конкурсу має містити відомості щодо:

органу, який надає концесію;

об'єкта концесії (найменування, характеристики тощо);

(Абзац четвертий частини другої статті 8 виключено на підставі Закону N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004)

(Абзац п'ятий частини другої статті 8 виключено на підставі Закону N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004)

(Абзац шостий частини другої статті 8 виключено на підставі Закону N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004)

(Абзац сьомий частини другої статті 8 виключено на підставі Закону N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004)

(Абзац восьмий частини другої статті 8 виключено на підставі Закону N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004)

(Абзац дев'ятий частини другої статті 8 виключено на підставі Закону N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004)

розмір реєстраційного внеску;

строку, на який надається концесія;

строку, до якого подаються заявки на участь у концесійному конкурсі;

строку, протягом якого оголошуються результати концесійного конкурсу;

уповноваженого органу, до якого слід звертатися для отримання додаткової інформації.

3. Концесіодавець або уповноважений ним орган за зверненням претендента подає додаткову інформацію про умови концесійної діяльності щодо:

умов надання земельної ділянки, якщо вона необхідна для концесійної діяльності;

обсягу робіт, які повинні бути профінансовані (виконані) концесіонером;

обсягу товарів (робіт, послуг), виготовлення (виконання, надання) яких гарантує концесіонер;

обсягу відомостей про концесіонера;

основних обов'язків концесіонера;

фінансових та інших гарантій концесіодавця;

особливих вимог з питань охорони навколишнього природного середовища та охорони праці.

Концесіодавець або уповноважений ним орган подає також інформацію про земельну ділянку, яка буде надана концесіонеру для здійснення концесійної діяльності (кадастровий номер, цільове призначення, обмеження, обтяження земельної ділянки, інформація про наявність на земельній ділянці систем водо-, тепло-, газопостачання, каналізації, інших інженерних комунікацій), та іншу інформацію, яка необхідна претенденту для участі у концесійному конкурсі. { Абзац дев'ятий частини третьої статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

{ Частина третя статті 8 в редакції Закону N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004 }

4. Заявки на участь у концесійному конкурсі подаються протягом шістдесяти днів з дня оголошення конкурсу, а в разі надання концесії на будівництво та/або експлуатацію автомобільних доріг - протягом строку, визначеного концесіодавцем.

{ Частина четверта статті 8 в редакції Законів N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004, N 891-VI ([891-17](#)) від 15.01.2009 }

5. Заявка на участь у концесійному конкурсі має містити відомості щодо:

повного найменування претендента;

пропозиції про виконання умов концесійного конкурсу;

даних, які підтверджують можливість претендента забезпечити належне фінансування своєї концесійної діяльності;

наявності досвіду та можливості технологічного і організаційного забезпечення такої діяльності.

{ Абзац шостий частини п'ятої статті 8 виключено на підставі Закону N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004 }

6. Інформація про результати конкурсу, підстави визначення переможця та відхилення пропозицій інших учасників підлягає розміщенню на офіційному веб-сайті концесієдавця невідкладно після оголошення рішення про визначення переможця конкурсу та у десятиденний строк з цього дня - опублікуванню в газеті "Урядовий кур'єр" чи "Голос України" або у друкованому засобі масової інформації відповідного органу місцевого самоврядування.

З переможцем конкурсу не пізніше трьох місяців з дня опублікування результатів конкурсу укладається договір концесії в порядку і на умовах, визначених цим Законом. За письмовим зверненням переможця конкурсу цей строк може бути продовжено.

{ Статтю 8 доповнено новою частиною згідно із Законом N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

7. Спори, пов'язані з проведенням концесійного конкурсу, вирішуються в судовому порядку.

Розділ III

КОНЦЕСІЙНИЙ ДОГОВІР

Стаття 9. Укладення та строк дії концесійного договору

1. Концесійний договір укладається на строк, визначений у договорі, який має бути не менше 10 років та не більше 50 років.

2. Концесійний договір вважається укладеним з дня досягнення домовленості з усіх істотних умов і підписання сторонами тексту договору.

3. Строк дії концесійного договору може бути змінений за згодою сторін в межах строків, передбачених частиною першою цієї статті.

4. Кабінетом Міністрів України можуть бути затверджені типові концесійні договори ([643-2000-п](#)) для здійснення певних видів концесійної діяльності.

Стаття 10. Істотні умови договору концесії

1. Істотними умовами договору концесії є:

сторони договору;

види діяльності, роботи, послуги, які здійснюються за умовами договору;

об'єкт концесії (склад і вартість майна або технічні і фінансові умови створення об'єкта концесії);

умови надання земельної ділянки, якщо вона необхідна для здійснення концесійної діяльності;

перелік видів діяльності, здійснення яких підлягає ліцензуванню;

умови встановлення, зміни цін (тарифів) на виготовлені (надані) концесіонером товари (роботи, послуги);

строк дії договору концесії, умови найму, використання праці працівників - громадян України;

умови використання вітчизняних сировини, матеріалів; (Абзац дев'ятий частини першої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004)

умови та обсяги поліпшення об'єкта концесії та порядок компенсації зазначених поліпшень;

умови, розмір і порядок внесення концесійних платежів;

порядок використання амортизаційних відрахувань;

відновлення об'єкта концесії та умови його повернення;

відповідальність за невиконання або неналежне виконання зобов'язань, що випливають з концесійного договору; { Абзац чотирнадцятий частини першої статті 10 в редакції Закону N 891-VI ([891-17](#)) від 15.01.2009 }

страхування концесіонером об'єктів концесії, взятих у концесію;

порядок внесення змін та розірвання договору; { Абзац шістнадцятий частини першої статті 10 в редакції Закону N 891-VI ([891-17](#)) від 15.01.2009 }

порядок вирішення спорів між сторонами;

право на отримання інформації та проведення перевірки виконання умов договору; { Частину першу статті 10 доповнено абзацом вісімнадцятим згідно із Законом N 891-VI ([891-17](#)) від 15.01.2009 }

порядок та умови передачі, у тому числі з наданням гарантії кредиторам, прав і зобов'язань, що випливають з концесійного договору; { Частину першу статті 10 доповнено абзацом дев'ятнадцятим згідно із Законом N 891-VI ([891-17](#)) від 15.01.2009 }

порядок використання об'єктів права інтелектуальної власності. { Частину першу статті 10 доповнено абзацом двадцятим згідно із Законом N 891-VI ([891-17](#)) від 15.01.2009 }

{ Абзац двадцять перший частини першої статті 10 виключено на підставі Закону N 2624-VI ([2624-17](#)) від 21.10.2010 }

{ Абзац двадцять другий частини першої статті 10 виключено на підставі Закону N 2624-VI ([2624-17](#)) від 21.10.2010 }

{ Абзац двадцять третій частини першої статті 10 виключено на підставі Закону N 2624-VI ([2624-17](#)) від 21.10.2010 }

{ Абзац двадцять четвертий частини першої статті 10 виключено на підставі Закону N 2624-VI ([2624-17](#)) від 21.10.2010 }

2. За згодою сторін у концесійному договорі можуть бути передбачені й інші умови, в тому числі передбачені спеціальними законами про концесійну діяльність в окремих сферах господарської діяльності.

3. У разі якщо для здійснення концесійної діяльності є потреба в земельній ділянці, договір оренди такої ділянки укладається відповідно до законодавства.

{ Частина третя статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004; в редакції Закону N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

4. Умови концесійного договору є чинними на весь строк дії договору, в тому числі у випадках, коли після його укладення законодавчими актами встановлено правила, які погіршують становище концесіонера.

5. Реорганізація концесіонера - юридичної особи не є підставою для зміни умов або розірвання концесійного договору.

Стаття 11. Ліцензування

Якщо концесіонер здійснює підприємницьку діяльність, яка згідно з законодавством України підлягає ліцензуванню, обов'язковість одержання концесіонером в установленому порядку відповідної ліцензії включається в істотні умови концесійного договору.

Стаття 12. Концесійні платежі

1. Концесійний платіж вноситься концесіонером відповідно до умов концесійного договору незалежно від наслідків господарської діяльності.

У разі якщо протягом строку дії договору концесії деякі активи, надані концесіонеру у складі об'єкта концесії, виводяться з експлуатації у зв'язку з їх списанням, внаслідок чого такі об'єкти не використовуються концесіонером у його господарській діяльності, відбувається перерахунок розміру концесійних платежів шляхом зменшення бази розрахунку концесійних платежів на вартість таких активів, визначену на день надання їх у концесію. { Частина першу статті 12 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

Розмір концесійних платежів збільшується в разі надання концесіодавцем протягом строку дії договору концесії в управління (експлуатацію) концесіонеру нових об'єктів, створених за рахунок коштів місцевого або державного бюджетів. { Частина першу статті 12 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

У разі надання у концесію права на управління (експлуатацію) існуючих на день укладення договору концесії об'єктів права державної чи комунальної власності концесіонер звільняється від сплати концесійних платежів за нові об'єкти основних засобів та

нематеріальних активів, створених (придбаних) концесіонером для виконання умов концесійного договору за його рахунок. { Частина першу статті 12 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

У разі надання концесії на об'єкт незавершеного будівництва або на створення (будівництво) нового об'єкта концесійні платежі вносяться з часу одержання концесіонером доходу від експлуатації об'єкта концесії, але не пізніше ніж через шість місяців після введення об'єкта в експлуатацію, визначеного умовами концесійного договору. { Частина першу статті 12 доповнено абзацом згідно із Законом N 1414-IV ([1414-15](#)) від 03.02.2004 }

2. Концесійні платежі зараховуються відповідно до Державного бюджету України або місцевого бюджету.

3. Методика розрахунку та граничні розміри концесійних платежів визначаються Кабінетом Міністрів України ([639-2000-п](#)).

4. Концесіонерам збиткових і низькорентабельних об'єктів концесії, що мають важливе соціальне значення, концесіодавець може надавати пільги щодо концесійних платежів, у тому числі у вигляді розстрочки, відстрочки, повного або часткового звільнення від сплати концесійних платежів на певний строк, а також передбачати в договорі надання дотацій, компенсацій та пільг. Порядок визначення таких об'єктів, а також умови надання дотацій, компенсацій та пільг встановлюються Кабінетом Міністрів України ([1114-2000-п](#)). { Частина четверта статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

Стаття 13. Відповідальність сторін за невиконання зобов'язань за концесійним договором

1. За невиконання або за неналежне виконання умов концесійного договору, у тому числі за зміну або розірвання договору в односторонньому порядку, крім випадків, передбачених цим Законом, сторони несуть відповідальність, встановлену законами України та концесійним договором.

2. У разі визнання концесіонера банкрутом він відповідає за своїми борговими зобов'язаннями майном, яке належить йому на праві власності, відповідно до законодавства України.

Стаття 14. Реєстрація концесійних договорів

1. У разі, якщо об'єктом концесії є об'єкт права державної власності, орган, уповноважений укласти концесійний договір в установленому Кабінетом Міністрів України порядку, повідомляє про укладення такого договору Фонд державного майна України, який веде реєстр концесійних договорів. Порядок ведення такого реєстру визначається Кабінетом Міністрів України.

2. У разі, якщо об'єктом концесії є об'єкт права комунальної власності, орган, уповноважений укласти концесійний договір в установленому Кабінетом Міністрів України порядку, реєструє такий договір у виконавчому органі відповідної ради та повідомляє Фонд державного майна України про укладення такого концесійного договору. Порядок ведення обліку концесійних договорів, укладених органами місцевого самоврядування, визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 15. Припинення дії концесійного договору

1. Дія концесійного договору припиняється у разі:

закінчення строку, на який його було укладено;

ліквідації концесіонера за рішенням суду, в тому числі у зв'язку з визнанням його банкрутом;

анулювання ліцензії, виданої концесіонеру на здійснення відповідного виду господарської діяльності; { Частина першу статті 15 доповнено абзацом згідно із Законом N 1023-VI ([1023-17](#)) від 19.02.2009 }

загибелі об'єкта концесії.

2. Концесійний договір може бути розірвано за погодженням сторін.

На вимогу однієї із сторін концесійний договір може бути розірвано за рішенням суду у разі невиконання сторонами своїх зобов'язань та з інших підстав, передбачених законами України. (Абзац другий частини другої статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 762-IV ([762-15](#)) від 15.05.2003)

3. У разі розірвання концесійного договору, закінчення строку його дії, ліквідації концесіонера у зв'язку з визнанням його банкрутом або анулювання ліцензії на здійснення відповідного виду господарської діяльності концесіонер зобов'язаний повернути концесіодавцю об'єкт концесії на умовах, зазначених у концесійному договорі. Якщо концесіонер допустив погіршення стану об'єкта концесії або його загибель, він повинен відшкодувати концесіодавцю збитки, якщо не доведе, що погіршення або загибель об'єкта сталися не з його вини.

{ Частина третя статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1023-VI ([1023-17](#)) від 19.02.2009 }

4. Концесійний договір може бути визнаний судом недійсним відповідно до цивільного законодавства.

5. У разі поліпшення майна, отриманого в концесію, яке здійснено за рахунок коштів концесіонера, чи створення концесіонером майна на виконання умов концесійного договору концесіодавець зобов'язаний відшкодувати концесіонеру витрати, зроблені у зв'язку із зазначеними поліпшеннями, або вартість створеного майна в частині, що не була компенсована концесіонером у результаті концесійної діяльності відповідно до умов концесійного договору.

Стаття 16. Розв'язання спорів, що виникають з концесійного договору

1. Спори, що виникають з концесійних договорів, розглядаються відповідно до законодавства України судом. (Частина перша статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 762-IV ([762-15](#)) від 15.05.2003)

2. Спори, що виникають з концесійних договорів за участю нерезидентів, вирішуються в порядку, передбаченому законодавством, і можуть розглядатися міжнародним арбітражним судом за місцем, обумовленим у договорі.

3. У разі порушення умов концесійного договору сторони мають право вимагати розірвання концесійного договору у порядку, встановленому законодавством України.

Розділ IV

ОСНОВНІ ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН КОНЦЕСІЙНОГО
ДОГОВОРУ

Стаття 17. Права і обов'язки концесієдавця

1. Концесієдавець має право:

здійснювати контроль за дотриманням концесіонером умов концесійного договору;

надавати виключне право на створення (будівництво) та (або) управління (експлуатацію) об'єкта концесії;

вимагати дострокового розірвання концесійного договору в разі порушення концесіонером його умов;

вимагати від концесіонера відшкодування збитків у разі погіршення стану об'єкта концесії, яке сталося з вини концесіонера.

2. Концесієдавець зобов'язаний:

передати концесіонеру об'єкт концесії у стані та строки, передбачені концесійним договором;

надати концесіонеру своєчасно і в повному обсязі передбачені концесійним договором документи, які підтверджують право концесіонера на створення (будівництво) та (або) управління (експлуатацію) об'єкта концесії;

вимагати звіт про використання амортизаційних відрахувань;

зберігати комерційну таємницю концесіонера;

не втручатися у господарську діяльність концесіонера;

якщо для здійснення концесійної діяльності необхідна земельна ділянка, забезпечити її надання у порядку, встановленому Земельним кодексом України ([2768-14](#)).

3. Концесієдавець має також інші права і обов'язки, передбачені концесійним договором та законодавством України.

Стаття 18. Права і обов'язки концесіонера

1. Концесіонер має право:

здійснювати підприємницьку діяльність на основі створення (будівництва) та (або) управління (експлуатації) об'єкта концесії;

на виключне право на створення (будівництво) та (або) управління (експлуатацію) об'єкта концесії, якщо це передбачено умовами концесійного договору;

вимагати розірвання концесійного договору у разі порушення концесієдавцем умов договору і відшкодування збитків, завданих невиконанням умов договору;

на продовження строку дії концесійного договору у разі виконання його умов;

отримувати плату за вироблені товари (роботи, послуги) згідно з умовами концесійного договору;

використовувати амортизаційні відрахування на відновлення основних фондів, отриманих у концесію;

на контрактній основі залучати до виконання спеціальних робіт на об'єкті концесії третіх осіб. При цьому концесіонер несе відповідальність за виконання такими особами умов концесійного договору та законодавства України.

2. Концесіонер зобов'язаний:

виконувати умови концесійного договору;

укладати відповідно до законодавства трудові договори (контракти), як правило, з працівниками - громадянами України;

використовувати на об'єкті концесії технології, матеріали, техніку вітчизняного виробництва, якщо інше не передбачено умовами договору;

утримувати об'єкт концесії в належному технічному стані;

після закінчення строку, на який було укладено концесійний договір, передати об'єкт концесії в належному технічному стані концесіодавцю відповідно до умов договору;

укладати договори оренди землі не пізніше одного року з дня набрання чинності договором концесії. За письмовим зверненням приватного партнера цей строк може бути продовжено, але не більш як на один рік. { Частина другу статті 18 доповнено абзацом сьомим згідно із Законом N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

3. Концесіонер має також інші права та обов'язки, передбачені концесійним договором та законодавством України.

4. У разі якщо на стороні концесіонера у договорі концесії виступають декілька осіб, вони несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями, передбаченими умовами договору концесії. { Статтю 18 доповнено частиною четвертою згідно із Законом N 2404-VI ([2404-17](#)) від 01.07.2010 }

Стаття 19. Організаційно-правові форми діяльності концесіонера

1. Концесіонер здійснює свою діяльність у будь-якій організаційно-правовій формі.

2. Порядок створення юридичних осіб для здійснення концесійної діяльності, їх реорганізації і ліквідації та умов виконання ними концесійних договорів визначаються законодавством України.

Стаття 20. Правовий режим майна, що надається в концесію або створюється у зв'язку з виконанням умов концесійного договору

1. Передача об'єктів у концесію не зумовлює перехід права власності на цей об'єкт до концесіонера та не припиняє права державної чи комунальної власності на ці об'єкти.

Майно, створене на виконання умов концесійного договору, є об'єктом права державної чи комунальної власності.

Майно, яке придбав концесіонер на виконання умов концесійного договору, належить йому на праві власності та може переходити у власність держави або територіальної громади після закінчення строку дії концесійного договору відповідно до умов, передбачених

цим Законом та концесійним договором.

2. Концесіонеру належить право власності на прибуток, отриманий від управління (експлуатації) об'єкта концесій, а також на продукцію, отриману в результаті виконання умов концесійного договору.

3. Нарахування амортизації на наданий у концесію об'єкт здійснюється концесієдавцем чи уповноваженим ним органом. Про суму нарахованих амортизаційних відрахувань концесіонеру повідомляється щоквартально у встановлений договором концесії строк. На суму нарахованих амортизаційних відрахувань (але не більш як на суму концесійної плати) зменшується сума концесійної плати, що підлягає сплаті концесіонером за відповідний період. { Абзац перший частини третьої статті 20 в редакції Закону N 2404-VI (2404-17) від 01.07.2010 }

На суму нарахованих амортизаційних відрахувань, на яку було зменшено суму концесійної плати, концесіонер зобов'язаний у порядку і в строк, встановлені договором концесії, здійснювати погоджені з концесієдавцем роботи щодо поліпшення об'єкта концесії. { Абзац частини третьої статті 20 в редакції Закону N 2404-VI (2404-17) від 01.07.2010 }

За нецільове використання таких коштів до концесіонера застосовуються штрафні санкції в розмірі 100 відсотків сум, використаних за нецільовим призначенням, з нарахуванням пені в розмірі 120 відсотків облікової ставки Національного банку України. { Абзац частини третьої статті 20 в редакції Закону N 2404-VI (2404-17) від 01.07.2010 }

Амортизаційні відрахування, нараховані на майно, що є власністю концесіонера, використовуються концесіонером відповідно до законодавства України. { Абзац частини третьої статті 20 в редакції Закону N 2404-VI (2404-17) від 01.07.2010 }

Концесіонер має право відповідно до умов концесійного договору за рахунок власних коштів здійснювати реконструкцію, технічне переоснащення, поліпшення майна, отриманого в концесію.

Право власності на поліпшене, реконструйоване, технічно переоснащене майно залишається відповідно за державою або територіальною громадою.

Концесіонер має право на адекватне і ефективне відшкодування витрат, зроблених у зв'язку з поліпшенням майна, отриманого в концесію, за рахунок отриманого прибутку, якщо інше не передбачено концесійним договором.

Стаття 21. Захист права концесіонера на майно, одержане ним у концесію

1. Положення законодавства щодо захисту права власності поширюється на концесіонера щодо захисту його права на майно, отримане (створене) ним відповідно до умов концесійного договору.

2. Концесіонер може вимагати повернення майна, отриманого ним відповідно до умов концесійного договору, з чужого незаконного володіння, усунення перешкод у користуванні ним, відшкодування шкоди, завданої майну громадянами, юридичними особами, концесієдавцем.

Стаття 22. Ризик випадкової загибелі або пошкодження об'єкта концесії

1. Ризик випадкової загибелі або пошкодження об'єкта концесії несе концесіодавець, якщо інше не встановлено концесійним договором.

2. Майно, отримане концесіонером або створене відповідно до умов концесійного договору, страхується концесіонером на користь того учасника концесійного договору, який несе ризик випадкової загибелі чи пошкодження об'єкта концесії.

Стаття 23. Припинення діяльності державного або комунального підприємства, майно якого надано у концесію

1. Припинення діяльності державного або комунального підприємства, майно якого передається в концесію, здійснюється шляхом його ліквідації.

2. Право повного господарського відання на майно, що було закріплене за державним або комунальним підприємством та передається у концесію, припиняється.

3. Працівникам державного або комунального підприємства, що припинило свою діяльність, забезпечуються соціально-правові гарантії, передбачені законодавством України для працівників, які звільняються у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці.

4. Концесіодавець зобов'язаний при укладенні концесійного договору передбачити в умовах договору максимальне використання в концесійній діяльності працівників - громадян України, в тому числі і звільнених у зв'язку з ліквідацією державного або комунального підприємства, майно якого надано у концесію.

Стаття 24. Передача об'єкта концесії

1. Передача об'єкта у концесію здійснюється у строки і на умовах, визначених у концесійному договорі.

2. Майно, отримане у концесію, включається до балансу концесіонера - юридичної особи, з зазначенням, що це майно отримане у концесію.

3. Якщо концесіодавець у строки і на умовах, визначених у концесійному договорі, не передасть об'єкт концесії, концесіонер має право вимагати від концесіодавця передачі об'єкта концесії та відшкодування збитків, завданих затриманням передачі, або вимагати розірвання концесійного договору і відшкодування збитків, завданих йому невиконанням концесійного договору.

Розділ IV-1

ДЕРЖАВНІ ГАРАНТІЇ

Стаття 24-1. Гарантії прав концесіонерів

1. Держава гарантує додержання встановлених актами законодавства умов для провадження концесіонерами діяльності, пов'язаної з виконанням концесійних договорів, захист їхніх прав і законних інтересів.

Зміни, що вносяться до законодавства, не повинні погіршувати умов для провадження концесіонерами діяльності з реалізації проектів на умовах концесії.

2. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи не мають права втручатися в діяльність

концесіонерів, пов'язану з виконанням концесійних договорів, крім випадків, якщо таке втручання передбачено законодавством, концесійним договором і здійснюється в межах їх повноважень.

3. Майнові та фінансові ресурси концесіонерів, які виконують концесійні договори в Україні, не можуть бути примусово відчужені, крім випадків, установлених законом. Зазначені ресурси можуть використовуватися винятково для здійснення рятівних заходів у разі надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру. У такому разі концесіонер має право на компенсацію відповідно до закону.

4. У разі прийняття органами державної влади або органами місцевого самоврядування рішень, що порушують права концесіонерів, збитки, завдані їм внаслідок прийняття таких рішень, підлягають відшкодуванню у порядку, встановленому законом.

{ Закон доповнено розділом IV-1 згідно із Законом N 2880-VI (2880-17) від 23.12.2010 }

Розділ V

ОБЛІК, ЗВІТНІСТЬ ТА ОПОДАТКУВАННЯ КОНЦЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 25. Бухгалтерський облік та фінансова звітність

Бухгалтерський облік та фінансова звітність щодо концесійної діяльності ведеться відповідно до законодавства України.

Стаття 26. Порядок сплати мита, податку на додану вартість та акцизного збору при ввезенні матеріальних цінностей у зв'язку з концесійним договором

Мито, податок на додану вартість та акцизний збір при ввезенні матеріальних цінностей у зв'язку з виконанням умов концесійного договору справляються відповідно до законодавства України.

РОЗДІЛ VI

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Закони України та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк після опублікування цього Закону:

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законодавчих актів, що впливають з цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

розробити нормативно-правові акти, передбачені цим Законом;

забезпечити прийняття міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України нормативно-правових актів, передбачених цим Законом, а також перегляд і скасування їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону;

розробити та затвердити типові концесійні договори.

4. Внести зміни до таких законів України:

1) статтю 22 Закону України "Про режим іноземного інвестування" (93/96-ВР) (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., N 19, ст.80) викласти в такій редакції:

"Стаття 22. Концесійні договори

Надання іноземним інвесторам права на проведення господарської діяльності, пов'язаної з використанням об'єктів, що перебувають у державній або комунальній власності і передаються у концесію, відбувається на підставі відповідного законодавства України шляхом укладення концесійного договору";

2) у Законі України "Про місцеве самоврядування в Україні" (280/97-ВР) (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., N 24, ст.170; 1998 р., N 48, ст.292):

пункт 30 частини першої статті 26 після слова "недійсним" доповнити словами "про надання у концесію об'єктів права комунальної власності";

підпункт 4 пункту "а" статті 29 після слів "цих програм" доповнити словами "підготовка і внесення на розгляд ради пропозицій щодо визначення сфер господарської діяльності та переліку об'єктів, які можуть надаватися у концесію";

пункт 19 частини першої статті 43 після слова "оренду" доповнити словом "концесію".

Президент України

Л.КУЧМА

м. Київ, 16 липня 1999 року
N 997-XIV